

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 472 | כ"ג אדר תשס"ט | 19.3.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סגיל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: זהבית 4 יבנה | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

הצלחה לשלב הראשון של התוכנית לגיוס אקדמאים להוראה

750 מועמדים, חלקם מפוטרי הייטק, התמודדו על 75 מקומות בהכשרה להוראת האנגלית

הבא של התוכנית, שיחל בחודש אוקטובר, ימשך פרק זמן "שפוי יותר". בשלב זה יגויסו כ-250-200 אקדמאים נוספים להכשרה להוראה, בעיקר במקצועות מתמטיקה ומדעים. גרינפלד מוסיף, כי כל מי שיחליט לפרוש מההכשרה, או יפרוש מההוראה לפני תום תקופת ההתחייבות, שהיא שלוש שנים, יידרש להחזיר את ההטבות שקיבל. בוגרי התוכנית יקבלו מענק בסך אלפיים ש"ח בכל חודש, במשך שלוש שנים, בנוסף לשכרם.

בד בבד עם פתיחת הקמפיין לגיוס אקדמאים לתוכנית, פרסם יו"ר ארגון המורים, רן ארז, באתר הארגון מכתב, ובו הוא מביע התנגדות לתוכנית. לעומת זאת, פרסם הארגון בשבוע שעבר בעיתונים מודעה, שבה הוא מברך על התוכנית. בתגובה לשאלת קו לחינוך לפרש הסתירה בין שתי עמדות מנוגדות אלו, נמסר מהארגון:

"קיים קשר בל ינתק בין ההתייחסות לנושא באתר ארגון המורים לבין המודעה שפורסמה בעיתונים". בארגון מסבירים, כי בשני הפרסומים מודיע הארגון, כי יקבל בזרועות פתוחות כל מי שנכנס למערכת החינוך, ובכלל זה אנשי הייטק, לאחר שהכשיר עצמו כראוי למקצוע ההוראה. מהארגון נמסר עוד: "אנו בעד קבלת מורים חדשים למערכת, אולם, כאמור, לאחר הכשרה מתאימה ולא 'הכשרת אינסטנט'. היעדר הכשרה ראויה, מהווה פגיעה בתלמידים, כמו גם זילות המקצוע. אנו מדברים על שכר שווה עבור עבודה שווה, ולא נסכים להעדפה בתשלום של קבוצה זו או אחרת, מה גם שההכשרה והניסיון של המורים החדשים אינם עולים ואף פחותים משל המורים המצויים במערכת שנים רבות."

כ-750 אקדמאים הציגו את מועמדותם לשלב הראשון של התוכנית לגיוס אקדמאים להוראה, שיוחד לגיוס מתכשרים להוראת האנגלית. על כך מסר לקו לחינוך מנהל האגף להכשרת עובדי הוראה במשה"ח, נוח גרינפלד. לדבריו, מבין המועמדים נבחרו בתהליך מיון, שכלל בחינות בכתב וראיונות, 75 אקדמאים. משתתפי התוכנית החלו בהכשרה ביום ראשון השבוע, ויחלו ללמד בבתי"ס כבר בחודש ספטמבר הקרוב. ההכשרה עצמה תימשך גם במהלך שנת הלימודים, עד לחודש ינואר 2010. לדברי גרינפלד, מספר האקדמאים שהציגו מועמדות לתוכנית היה מעל ומעבר למשוער, ומדובר בהצלחה גדולה. יש לציין, כי הקמפיין לגיוס אקדמאים לתוכנית החל כשבועיים בלבד לפני תחילת ההכשרה. גרינפלד אינו אוהב את ההגדרה שהוצמדה לתוכנית בכלי התקשורת כ"תוכנית לגיוס מפוטרי הייטק להוראה", ומעדיף לכנות אותה "תוכנית להכשרת אקדמאים איכותיים להוראה".

לשאלה "מדוע לא ניצל משה"ח את כמות המועמדים הגדולה לגיוס מספר רב יותר של מתכשרים להוראה"? ענה גרינפלד, כי השלב הראשון של התוכנית היה ניסויי ונערך תוך עבודה בלחץ זמן גדול, ולכן נבחרה כמות מדודה של משתתפים. כמו כן קיימים, לדבריו, מדדים שאינם תלויים באגף להכשרת עובדי הוראה, שקבעו את מספר המשתתפים בתוכנית בשלב זה, כמו פוטנציאל הקליטה של הבוגרים בבתי"ס בשנת הלימודים הבאה. כידוע, התחייב משה"ח לקלוט את כל משתתפי התוכנית במערכת החינוך כבר בשנת הלימודים הבאה. לדברי גרינפלד, גיוס המועמדים לשלב

ארגון המורים; קטן מספר שעות התקן בחטיבות הביניים שהצטרפו ל"אופק חדש"

בארגון מוסיפים, כי משה"ח יודע שהכנסת חטיבות הביניים לאופק חדש מפחיתה את שעות התקן שלהן, ותלמידיהן הולכים מוקדם יותר הביתה. ממה"ח נמסר בתגובה, כי הטענה כאילו גורמים מוסמכים במשרד "מאיימים" על אנשי הוראה היא מופרכת. עוד נמסר, כי ארגון המורים התבקש מספר פעמים להעביר לידי הנהלת המשרד את שמות המורים שלכאורה אוימו. ממה"ח נמסר עוד, כי אין הפחתה בשעות התקן של התלמידים בחטיבות הביניים שנכנסו לרפורמה, ולשעות התקן אף נוספו השעות הפרטניות.

בגיליון הקודם של קו לחינוך פורסם, כי משה"ח הגמיש את עמדותיו לגבי השתתפות מורי חטיבות הביניים, החברים בארגון המורים, ברפורמת אופק חדש. לעומת זאת, בארגון ממשיכים לטעון, כי על המורים חברי הארגון מופעל לחץ כבד להצטרף לרפורמה. בארגון טוענים, כי משה"ח, באמצעות מפקחים, מנהלי חטיבות ביניים ומנהלי מחלקות חינוך, כופים במקומות רבים על מורים חברי הארגון להצטרף לרפורמה. לטענת הארגון, הכפייה מתבצעת תחת איומים בפיטורים או בהעברה יזומה של המורים לבתי"ס אחרים, ותוך הפעלת לחץ פסיכולוגי וחברתי.

במחוז מרכז מתקיים מזה שמונה שנים פורום מנהלים יהודי-ערבי

השונות בישראל. אבו חג'לה מוסיף, כי בעקבות המפגשים בפורום נוצרו קשרים בלתי פורמאליים בין מנהלים משני המגזרים, שהובילו לפיתוח תוכניות לימודים ופרויקטים משותפים בבתי"ס. כך, למשל, ערכו בתי"ס מרעננה ומג'לג'וליה פרויקט משותף בנושא "שמירת איכות הסביבה". בין הפרויקטים הנוספים שהתקיימו בעקבות פעילות הפורום; הקמת פרלמנט תלמידים מחוזי יהודי-ערבי, והצבת מורות מהמגזר הערבי בבתי"ס יסודיים במגזר היהודי במחוז, המלמדות מתמטיקה ואנגלית. הפרויקט מסייע בצמצום המחסור במורים במקצועות אלו בבתי"ס, ומגביר את הפתיחות הסובלנות של התלמידים כלפי המגזר הערבי. לדברי אבו חג'לה, הפורום סייע לפריצת הגבולות בין המנהלים משני המגזרים. למרות זאת, השנה צומצמה פעילותו. לדבריו הסיבה לכך היא, שקיימת אצל המנהלים התחושה שמוצו המטרות של הפורום. המנהלים סבורים שכעת יש לגבש מטרות חדשות, שיתמקדו יותר בפעילויות משותפות של מורים ותלמידים משני המגזרים.

במחוז מרכז מתקיים, מזה כשמונה שנים, פורום משותף למנהלים ערבים ויהודים. דו"ח "הוועדה לגיבוש המדיניות הממלכתית בנושא חינוך לחיים משותפים בין יהודים לבין ערבים בישראל", שהתפרסם בחודש שעבר, מצוין, כי הפורום מהווה דגם לדיאלוג דו-לאומי ברמת המנהיגות הבית ספרית, ומניב פעילויות משותפות של תלמידים יהודים וערבים. בראיון לקו לחינוך, מספר המפקח על מגזר הערבי במחוז מרכז, טארק אבו חג'לה, על הפורום המשותף. לדבריו, הפורום הוקם בעקבות מהומות אוקטובר 2000 במגזר הערבי בישראל. לדבריו, באמצעות הפורום המנהלים ביקשו ללבן ביחד, בצורה כנה ומכבדת סוגיות פוליטיות, כמו "זכות השיבה" ו"מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית". לדברי אבו חג'לה, בפורום משתתפים כ-20 מנהלי בתי"ס יסודיים מכל מגזר. במסגרת הפורום משתתפים המנהלים בכ-7-6 מפגשים בשנה ומאזינים להרצאות של אנשי מטה משה"ח ואנשי אקדמיה. כמו כן, משתתפים המנהלים במפגשים משותפים בחגים של שני המגזרים, ויוצאים ביחד לסוף שבוע ארוך, שבמהלכו הם מסיירים באתרים של הדתות

במחוז צפון החלה ההיערכות לשנת הלימודים תש"ע

יהוי; שיפור איכות המורים, קידום אוכלוסיות תלמידים בעלות הישגים נמוכים, קידום הטיפול בבני הנוער, שיפור ההישגים בקרב תלמידי המגזר הלא יהודי, קידום האוריינות הדיגיטאלית וטיפול החינוך הערכי. בהמשך הישיבה נמסר למפקחים על מינויה של אעידה חליף לפסיכולוגית המחוזית במגזר הערבי.

במחוז צפון החלה ההיערכות לקראת שנת הלימודים הבאה, תש"ע. על כך מסרה השבוע מנהלת המחוז, אורנה שמחון, בישיבת פורום הפיקוח המחוזי. לדבריה, ההיערכות כוללת הגדרת מטרות ויעדים לשנים 2011-2009. מהמחוז נמסר, כי המטרות העיקריות של המחוז לשנתיים הקרובות יתמקדו בשיפור איכות החינוך, במיוחד בבתי"ס המיישמים את רפורמת אופק חדש, קידום פיתוח החשיבה במוסדות החינוך, שיפור יעילות ארגון הלימודים, והגדלת האפקטיביות של חטיבות הביניים ברצף החינוכי. עוד נמסר, כי מטרות נוספות של המחוז בשנת הלימודים הבאה

צעדת לטרון ה-19

יוצאת לדרך

השריון בלוקבול אלומיים

תתקיים בחוה"מ פסח ביום שני י"ט ניסן 13 באפריל
הזנקה בשעה: 9:00

צעדה אביבית במסלול משפחתי ובמסלול למטיבי לכת
 בעמק איילון הקסום.

כרטיס השתתפות בצעדה - 20 ש"ח הכולל:
 כניסה ליד לשריון, כובע, בקבוק מים אישי ומדליה
20% הנחה לצעדה למביא מודעה זו
 לבאי הצעדה - הנחה של 50% במיני ישראל
 בהצגת מדליית הצעדה החל מהשעה 13:00
 בכל חוה"מ פסח - כניסה חינם ליד לשריון בחסות בנק הפועלים
למרטים: מרכז המבקרים: 08-9784321

■ המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נפרד משרת החינוך ומהמנכ"לית - המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי ערך בשבוע שעבר אירוע פרידה חגיגי לשרת החינוך היוצאת, יולי תמיר, ולמנכ"לית המשד, שלומית עמיחי. האירוע התקיים בכפר הנוער עיינות. באירוע השתתפו מנהל המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי, יחיאל שילה, ו"ר נעמת, טליה לבני, ראשי מועצות אזוריות, מפקחים, מנהלי כפרי הנוער ומנהלי בתי"ס. אירוע הפרידה נפתח בקונצרט של תזמורת המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי. לאחר מכן, ביקרו השרה והמנכ"לית

בתום הביקור העניק מנהל המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי לשרה ולמנכ"לית "תעודות בגרות" על פועלן בתקופת כהונתן.

במעבדה של עיינות, שבה חוקרים התלמידים צמחי מרפא ומפיקים מהם שמנים אתריים, סבונים טבעיים ומוצרים נוספים. תמיר אף פגשה את התלמידים היזמים, המפעילים את המעבדה. בתום הביקור העניק מנהל המינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי לשרה ולמנכ"לית "תעודות בגרות" על פועלן בתקופת כהונתן, המעידות על כך שעמדו בהצלחה במשימות שהציבו לעצמן.

בנתיבות; מתגבשת תוכנית רצף לימודי עד כיתה י"ד

עתידיים של משה"ח וקרן רש"י. נתיב עיוני-אקדמי – בוגר נתיב זה יהיה זכאי לתעודת בגרות העומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטה במקצועות ההומניסטיים. התלמידים במסלול זה ייבחנו בבגרות באנגלית ברמת 4-5 יחידות לימוד, ובמתמטיקה ברמת 3-4 יחידות לימוד. לכל תלמיד במסלול זה יינתן סיוע אישי, באמצעות סטודנט חונך.

הנתיב הטכנולוגי – בוגר נתיב זה יהיה זכאי לתעודת בגרות טכנולוגית, ויוכל להמשיך את לימודיו בכיתות י"ג ו-י"ד במכללה לטכנאים והנדסאים.

תוכנית ההתערבות שתפעיל רשת עמל במסגרת המודל החדש, תאפשר להכין את התלמידים בצורה ממוקדת לקראת מבחני הבגרות, השירות בצה"ל ועמידה בדרישות האקדמיה. בתוכנית יושם דגש על הקניית כלים לתלמידים, כמו מיומנויות למידה ותכנון זמן. ההוראה תתקיים בקבוצות קטנות.

את יישום המודל בנתיבות תלווה מטעם רשת עמל מנהלת בי"ס עמל 1 באופקים, רחל אוחנה. מרשת עמל נמסר, כי בהנהלתה של אוחנה עלו אחוזי הזכאות לבגרות בביה"ס מכ-30% ל-77%, בתוך חמש שנים.

בנתיבות מתגבש בימים אלה מודל חדש למערכת החינוך היישובית הממלכתית, שיישם בשיתוף עם רשת עמל. על כך מדווח המגזין הדיגיטאלי של רשת עמל "קולות מהשטח". על פי המודל החדש, תלווה הרשת כל תלמיד ביישוב עד לסיום התיכון, ובנתיב הטכנולוגי עד לסיום כיתה י"ד, ברצף לימודי אחד. המודל מבוסס על החזון היישובי של ראש עיריית נתיבות, יחיאל זוהר, שלפיו יש לקיים רצף רב גילי במערכת החינוך המקומית. במסגרת המודל יקבל כל תלמיד ליווי אישי, במטרה למצות את יכולותיו ואת סדר העדיפויות הלימודי שלו. המודל יופעל בחינוך הממלכתי בעיר, בעוד שבתי"ס בחינוך הממלכתי-דתי ימשיכו לפעול במתכונת הרגילה.

במסגרת המודל יתקיימו שלושה הנתיבים פדגוגיים; נתיב למצוינות – בוגר נתיב זה יהיה זכאי לתעודת בגרות העומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטה במקצועות ההנדסה. במסגרת הנתיב ילמדו התלמידים שני מקצועות בהיקף חמש יחידות לימוד, האחד מדעי והשני מתחום הטכנולוגיה המתקדמת, כמו הנדסת תוכנה וביוטכנולוגיה. בנוסף ילמדו תלמידי נתיב זה מתמטיקה ברמת 4-5 יחידות לימוד ואנגלית ברמת 5 יחידות לימוד. תלמידי הנתיב ישתתפו בתוכנית

חינוך בעולם

בתקופת הנשיא בוש, היה נמוך מידי בכל חטיבות הגיל. הנשיא גם קרא למדינות ארצות הברית לכפות סטנדרטים נוקשים יותר לתוכניות הלימודים המועברות במערכות החינוך שלהן. לדבריו, המדינות ובתי"ס גם צריכים לעקור מקרבם מורים גרועים. כתובת הכתבה;

<http://www.nytimes.com/2009/03/11/uspolitics/11web-educ.html>

■ **בבריטניה; הממשלה ביטלה קבלת תלמידים סלקטיבית לחטיבות הביניים** – כשישית מבין התלמידים הבריטיים, שיחלו את לימודיהם בחטיבות הביניים בשנת הלימודים הבאה, לא התקבלו לבתי"ס שבהם בחרו בעדיפות ראשונה. כך עולה מכתבה שפורסמה בשבוע שעבר בעיתון "הגרדיין". על פי הכתבה, בפרברי לונדון עומד שיעור התלמידים, שלא התקבלו לחטיבות הביניים שבהן בחרו, על למעלה משליש. על פי נתוני הממשלה הבריטית, כ-92 אלף תלמידים, שהם 16.8% מכלל התלמידים שילמדו בשנת הלימודים הבאה בחטיבות הביניים במדינה, לא הצליחו להתקבל לבתי"ס שבהם רצו. מדובר בשיפור קטן לעומת שנת הלימודים הנוכחית, שבה כ-18% מהתלמידים לא הצליחו להתקבל לחטיבות הביניים שבהן רצו ללמוד. משפחות התלמידים קיבלו החודש הודעות על חטיבות הביניים שבהם ילמדו ילדיהן בשנה הבאה.

את הירידה במספר התלמידים שלא התקבלו לחטיבות שבהן רצו ללמוד, מייחסת הממשלה הבריטית לנהלים חדשים שהנהיגה אשתקד, שמטרתם הייתה להפוך את תהליך הקבלה לחטיבות הביניים להוגן יותר. נהלים אלה מונעים מבתי"ס לקבל תלמידים על סמך מידע על הרקע המשפחתי שלהם. לדברי שרת בתי"ס הבריטית, שרה מקרתי-פרי, הנהלים יצרו מהפכה במערכת הקבלה לחטיבות הביניים. לדבריה, הנהלים ביטלו שיטות סמויות, שהפלו לרעה תלמידים ממשפחות ממעמד כלכלי נמוך בקבלה לבתי"ס, וגרמו להרחבת ההפרדה החברתית-מעמדית במדינה.

כתובת הכתבה;

<http://www.guardian.co.uk/education/2009/mar/12/school-admissions-first-choice/print>

■ **בארצות הברית; אובמה הציג מדיניות חינוך חדשה** – נשיא ארצות הברית, ברק אובמה, הציג בשבוע שעבר את מדיניות ממשלתו בתחום החינוך. על כך מדווחת כתבה שהתפרסמה בשבוע שעבר בעיתון "הניו יורק טיימס". על פי הכתבה, אחד מעיקרי מדיניות החינוך שהציג אובמה, הוא עידוד בתי"ס בזיכיון (Charter schools). אובמה ציין כי בכוונתו לבטל את ההגבלות, שהטיל הנשיא בוש על מספר בתי"ס בזיכיון הנפתחים מידי שנה. עם זאת הכריז הנשיא האמריקני, כי ייסגרו בתי"ס בזיכיון הלוקים בצורה "כרונית" ברמת תפקוד נמוכה.

יש לציין, כי בארה"ב הולכת ומתרחבת בשנים האחרונות תופעת בתי"ס בזיכיון. מדובר בבתי"ס השייכים למערכת החינוך הציבורי במדינה, ואינם גובים תשלום מההורים. עם זאת, מתייחדים בתי"ס בזיכיון בכך שיש להם ניהול עצמי או קהילתי, וחופש רב בקביעת תוכניות הלימודים, אופן יישומן, שעות הלימודים ומאפיינים ייחודיים נוספים. בכתבה מצוין, כי אנשי הנשיא החדש מכנים את בתי"ס בזיכיון "מעבדות לחדשנות". מהכתבה עולה, כי לבתי"ס בזיכיון יש ביקוש רב בקרב ציבור ההורים האמריקני. לדברי נשיא "הברית הלאומית של בתי"ס הציבוריים בזיכיון", כ-365 אלף תלמידים בארצות הברית נמצאים ברשימות ההמתנה של בתי"ס האלה. אובמה ציין, כי הגבלת מספרם של בתי"ס בזיכיון, גם במקומות שבהם הם מתפקדים היטב, אינה טובה לילדים, לכלכלה ולמדינה. הנשיא האמריקני הוסיף, כי בכוונתו להכפיל את התקציב שמקצה הממשל האמריקני לבתי"ס בזיכיון, ולפתוח בתי"ס בזיכיון ברמה גבוהה.

עיקרון נוסף במדיניות החינוך שהציג אובמה, הוא שיפור רמת החינוך לגיל הרך. כמו כן תומך הנשיא האמריקני בהעלאת האחריות האישית של המורים. הנשיא מצדד בהתאמת שכרם של המורים לרמת הביצוע שלהם, שתיבחן על פי הישגי התלמידים. הנשיא האמריקני הודיע, כי יתקצב תוכנית שתמרץ מורים בהתאם לשיפור בהישגי תלמידיהם, ותופעל בכ-150 מחוזות חינוך במדינה. על פי הכתבה, ארגוני המורים האמריקנים אינם תומכים בכריכת שכר המורה בהישגי תלמידיו. כמו כן הצהיר אובמה, כי יגדיל את המימון לחינוך הציבורי. לדבריו, התקצוב הממשלתי למערכת החינוך האמריקנית

”היפוך הפירמידה” בחינוך – הצהרות רבות ועשייה מועטה

תומכת מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי בהענקת פיתוח מקצועי לסייעות, בשיתוף עם הרשויות המקומיות, כך שייפכו לשותפות פעילות ללמידה בגן. לדבריה, אתגרים נוספים לחינוך הקדם יסודי הם; חיזוק הקשר עם מוסדות ההכשרה להוראה בגיל הרך, צמצום מספר התלמידים בגן, והקמת מועצה ציבורית לגיל הרך, שבה ייטלו חלק נציגים מהאקדמיה, משה”ח וההורים.

במגזר הערבי; הפרטת החינוך בגני טרום החובה

מנהל מכון מסאר למחקר חברתי, ד”ר ח’אלד אבו עסבה, תיאר בהרצאתו בכנס תמונת מצב של החינוך לגיל הרך במגזר הערבי, בעיקר בגני הטרם חובה. אבו עסבה הציג תוצאות מחקר, שערך בשנת 2007, בנושא החינוך לגילאי 3-4 במגזר הערבי. לדבריו, גילאי 3-4 נחשבים כקריטיים לסגירת פערים בהתפתחות הילד. למרות זאת, חוק חינוך חנים בגילאי הטרם חובה מיושם רק ביישובים החלשים ביותר במגזר הערבי (באשכולות 1 ו-2). כתוצאה מכך, לומדים בגני טרום חובה 60% מהילדים מהמגזר הערבי ביישובים באשכולות 1 ו-2, לעומת 40% מהילדים בלבד – באשכולות 3 ו-4.

כמו כן קיים, לטענתו, מחסור גדול במגזר הערבי בכיתות גן, הכשרת גננות בלתי מספקת, בעיקר במגזר הבדואי בדרום, שבו כ-60% מהגננות לא הוכשרו למקצוע.

לדבריו, בעיה חמורה נוספת במגזר הערבי היא הפרטת הגנים לגילאי טרום חובה. לטענתו, בתחום זה החוק פרוץ, וכל אדם יכול להקים עמותה, לפתוח גנים ולקבל עבורם מימון מהמדינה.

מזה מספר שנים מדגישים קובעי מדיניות החינוך בישראל את הצורך ב”היפוך הפירמידה” במערכת החינוך. דעה זו נשענת על תיאוריות פסיכולוגיות, ידע מצטבר ומחקרים, שמצאו כי השקעה בחינוך ילדים בגיל הרך עשויה לחסוך השקעה גדולה הרבה יותר בתלמידים בגילאים מאוחרים יותר. מכון מופ”ת ערך השבוע כנס בנושא ”קבלת החלטות בגיל הרך – מי מחליט ואיך?”. במהלך הכנס התייחסו חלק ניכר מהדוברים לנושא אי-היישום של ההצהרות בדבר חשיבות ”היפוך הפירמידה” במערכת החינוך. הכנס הוקדש לזכרו של גדעון לוי, מייסד ”המרכז ללימוד פעילויות הילד” במכללת אורנים.

”קובעי המדיניות אינם דורשים בטובת הילד”

יו”ר ועדת החינוך היוצא של הכנסת, הרב מיכאל מלכיאור, אמר בכנס, כי אחת המוסכמות בחברה הישראלית היא, שמקבלי ההחלטות רוצים בטובת הילד. לטענתו אמירה זו אינה נכונה. לדברי מלכיאור, לא קיימים אצל קובעי המדיניות חשיבה, אסטרטגיה או תכנון לגבי המקום של הילד בחברה הישראלית.

מלכיאור הסביר, כי עצם העובדה שהחינוך לילדים במעונות ובפעוטונים מופקד בידי משרד התמ”ת ולא בידי משה”ח, מוכיחה שטובת הילד אינה עומדת בראש מעייניהן של ממשלות ישראל. לדבריו, למשרד התמ”ת רק שמונה מפקחים הממונים על מסגרות החינוך לפעוטות, המונות כ-350-300 אלף ילדים.

מלכיאור סיפר על חקיקה שיזם, שתחייב פיקוח טוב יותר על מעונות היום והפעוטונים, והשתתפות של צוותיהם בהשתלמויות פדגוגיות. הצעת החוק עדיין לא אושרה בכנסת. לדבריו, כמות הגופים הנלחמת בחוק, בשל העלויות הכרוכות ביישומן, היא אדירה.

היפוך הפירמידה אינו מתקיים בפועל

מנהלת האגף לחינוך קדם יסודי במשה”ח, סימה חדד, תיארה בכנס את הגורמים המשפיעים על קבלת החלטות באגף לחינוך קדם יסודי. חדד תיארה את מהלכי האגף ליישום תוכנית הליבה לגני הילדים, שחלקם היו כושלים.

חדד הדגישה, כי האגף נדרש לתרגם לעשייה בפועל את החלטות קובעי המדיניות. לדבריה, בעקבות המלצת ועדת דברת על תוכנית ליבה מחייבת בגנים, הוטלה על האגף האחריות לפתח את התוכנית וליישמה. האגף גיבש את תוכנית ”גן תש”ע”, שלפיה הייתה אמורה להתקיים בגני הילדים עד לשנת תש”ע ליבה מחייבת בארבעה אשכולות חינוך; שפה, מתמטיקה ומדעים, אומנות וכישורי חיים. התוכנית לא יושמה בפועל. לדבריה, כוונת התוכנית הייתה לשמור על רוח הגן ולא להפוך אותו לבי”ס. עם זאת, יישום התוכנית נתקל בתקלות וקשיים. כך, למשל, הוחלט להתמקד תחילה ביישום אשכול השפה, והמפקחות התבקשו לתכנן השתלמויות בנות 28-56 שעות לגננות. לטענת חדד, בפועל נדרש הרבה יותר מכך כדי להכשיר את הגננות לתוכנית החדשה.

לדברי חדד, המילים ”ליבת חובה” הרתיעו את הגננות, שחשו שהן נאלצות להגיע עם הילדים לרמת הישגים מסוימת, שאינה מביאה בחשבון את המאפיינים הייחודיים של כל גן.

חדד מצדדת בתוכנית ליבה גמישה יותר בגנים, המתחשבת בצרכיהם הייחודיים של התלמידים, הגננות והיישובים. כמו כן

זקוק לנקד דפים עבור כתות נמוכות או תלמידים עם קשיי למידה?

בעזרת הניקוד האוטומטי של ”סנופי” תוכל לסיים זאת בדקות ספורות ובאיכות גבוהה. התוכנה פשוטה לשימוש, משולבת כסרגל כלים בוורד ומכילה מגוון אפשרויות נוספות (מאגר טקסט מנוקד מראש, חיפוש חרוזים ועוד).

ניתן לרכוש רישיון קבוע למחשב או לפי מספר תווים. קופון הנחה של 20% על המחיר הרשמי באתר במדור מחשבים בחינוך. התוכנה בשימוש מורים, הוצאות לאור, ישיבות ועוד.

לרכישה 077-3355502 (ערב)
050-2562562 (אורית) 054-7785215 (צביקה)
או באתר ”סנופי” www.snopi.com

המנהיגות, שמטרתן להכשיר אותם למצוינות חברתית ולתרומה משמעותית למדינה. במסגרת ההכשרה למנהיגות, השתתפו לאחרונה תלמידי הכיתה משכבה ז' בפעילות אתגרית בספורטק בנתניה. התלמידים השתתפו בתרגילי משימה, שבמהלכם נדרשו להפגין שיתוף פעולה, הקשבה הדדית, תכנון ועוד. כמו כן השתתפו תלמידי הכיתה בסדנה בנושא "פריצת דרך", שהועברה על ידי מנהל קריית החינוך, צבי רייטר. בסדנה למדו התלמידים על מודלים שונים של מנהיגות ונטילת אחריות. מביה"ס נמסר, כי בעקבות הפעילויות הביעו התלמידים מחויבות לשמש כמנהיגים מובילים בביה"ס, ולתת דוגמה אישית של חברות, עזרה הדדית, עשייה משותפת והתפתחות אישית וחברתית.

■ התלמידים לומדים על "כישורי חיים – זוגיות ומיניות" – במסגרת תוכנית "כישורי חיים – זוגיות ומיניות", השתתפו החודש תלמידי שכבה י"ב בבי"ס העמק המערבי, בקיבוץ יפעת, במפגש עם המרצה ניל האריס בנושא "איידס ומין בטוח". האריס, שהוא שחקן והומוריסט, סייע בהתנדבות במשך שנים רבות לחולי איידס. המרצה סיפר לתלמידים על דרכי ההידבקות בוורוס האיידס וכיצד ניתן להימנע מהידבקות, תוך הדגשת האחריות העצמית והאחריות לזולת. כמו כן תיאר המרצה את הליווי והסיוע שניתנים לחולי האיידס.

■ חוסכים במים במסגרת תוכנית הבר מצווה – בי"ס מקיף ח' בראשל"צ מוסמך כ"בי"ס ירוק" מטעם המשרד לשמירת הסביבה ומשה"ח. בביה"ס מתקיימות מגוון פעילויות בנושא שמירת איכות הסביבה.

כך, למשל, הוחלט בביה"ס, כי אחת מ-13 המצוות, שעל תלמידי כיתות ז' לקיים במסגרת תוכנית הבר מצווה, תעסוק בחיסכון במים. בעקבות זאת, נערך החודש בכיתות ז' ערב הורים ותלמידים בנושא משבר המים. במהלך הערב התקיימו הרצאה של נציג מרשות המים ופעילות בנושא זה של הורים ותלמידים בכל כיתה.

במסגרת האירוע הקימו תלמידים משכבה ט', המשתתפים ב"פורום הירוק" לשמירת הסביבה בביה"ס, ותלמידים משכבה י', הלומדים במגמת מדעי הסביבה, עמדה בנושא חיסכון במים. התלמידים חילקו דפי הסברה, מכרו חסכמים, והחתימו את ההורים על עצומה הקוראת לחיסכון במים.

■ מנכ"ל הרשת וראש העיר השתתפו בערב למידה רב גילית – בבי"ס אורט רחובות מתקיימת, מזה תשע שנים, תוכנית "שורשי ישראל". מטרת התוכנית היא לחזק את הזהות היהודית בקרב תלמידי הרשת, באמצעות דיאלוג רב גילי בנושאים אקטואליים, המשתקפים במקורות היהודיים.

במסגרת התוכנית התקיים לאחרונה בביה"ס ערב לימוד בחברותא, שבו התארחו ראש עיריית רחובות, שוקי פורר, מנכ"ל רשת אורט, צבי פלג, מפקח ביה"ס, רפי מיארה, עשרות תלמידים, הורים ואורחים נוספים. הערב נפתח בחנוכת חדר שורשי ישראל, שישמש כמרכז ללימודי המורשת היהודית בביה"ס.

בהמשך הערב התקיימה הלמידה המשותפת, שעסקה בנושא "הקשר בין ערכים ומדע". משתתפי האירוע קראו טקסטים מהמקורות ודנו בסוגיות אקטואליות העולות מהם, כמו "גבולות ההתערבות של בני האדם בבריאה – בראי היהדות".

הערב כלל גם הרצאה של חוקרת מאוניברסיטת בר אילן בנושא מדע הגנטיקה. כמו כן צפו המשתתפים בקטע מסרט מדע בדיוני, שבעקבותיו התנהל דיון בקבוצות בנושא ה"תרונות והחסרונות של ההתערבות הגנטית". תלמידי הכיתה המדעית בביה"ס לקחו חלק פעיל בהנחיית הקבוצות, והציגו מצגת בנושא "ייעוץ גנטי". תוכנית שורשי ישראל היא יוזמה של קרן לגאסי-הריטג' ואורט ישראל.

■ מכשירים את התלמידים המצטיינים למנהיגות חברתית – בקריית החינוך אורט לבוביץ' בנתניה מופעלת, מזה

במסגרת ההכשרה למנהיגות, השתתפו לאחרונה תלמידי הכיתה משכבה ז' בפעילות אתגרית בספורטק בנתניה.

חמש שנים, כיתת "מצוינות-מנהיגות" החל משכבה י'. בעקבות הצלחת הפרויקט, החליטה השנה הנהלת ביה"ס להרחיבו, ולפתוח כיתה דומה כבר בשכבת ז'. במסגרת הכיתה מקבלים התלמידים ההעשרה לימודית במתמטיקה, אנגלית וומדעים, ועורכים פרויקטים מיוחדים. כמו כן משתתפים תלמידי הכיתה בפעילויות בתחום

לאום ומורשת

■ הנשיא העניק לתלמידות העולות את תעודת הזהות – תלמידי כיתות י' בתיכון גולדווטר באילת קיבלו החודש את תעודות הזהות בטקס חגיגי. בטקס השתתפו נשיא המדינה, שמעון פרס, ראש העירייה, מאיר יצחק הלוי, והממונה על מחוז דרום במשרד הפנים, אבי הלר. הטקס התקיים במסגרת חגיגות 60 שנה לשחרור אילת. הנשיא אף העניק באופן אישי את תעודת הזהות לשלוש תלמידות עולות חדשות.

טקס חלוקת תעודות הזהות מתקיים זו השנה השמינית בביה"ס, במסגרת הפרויקט "להיות אזרח" של משה"ח ומשרד הפנים. תלמידי שכבות י' בתיכון בגין ובתיכון רבין באילת, יקבלו אף הם את תעודות הזהות בטקסים חגיגיים. תלמידי תיכון בגין יקבלו את התעודות במהלך ביקור בכנסת, במסגרת הטיול השנתי, ותלמידי בי"ס רבין – בבית משפט השלום באילת, במסגרת חגיגות יום העצמאות.

■ "הפנינג ישראלי" לחיזוק הזיקה למורשת – בתיכון הדרים בהוד השרון נערך לאחרונה הפנינג, שכותרתו הייתה

"ישראלי זה הכי אחי".

את האירוע יזם צוות מקצוע הספרות בביה"ס. ההפנינג היה שיאה של תוכנית לימודים, בנושא "זהות ישראלית, ציונית ויהודית", שהועברה בשיעורי הספרות בשכבת י' בביה"ס. מטרת התוכנית וההפנינג הייתה לחזק את הזיקה של התלמידים למורשת, ולשפר את יכולתם להגדיר מהי זהותם הלאומית.

לקראת האירוע קושט אודיטוריום ביה"ס בצבעי כחול-לבן. במהלך ההפנינג ניגן הרכב המוסיקלי של תלמידים שירים ישראליים. כמו כן הוקרן באירוע סרטון, ששילב קטעי סרטים היסטוריים, כמו הכרזת העצמאות ושחרור הכותל המערבי, עם קטעי שירה וקריאה שהכינו התלמידים לשירים ישראליים.

במהלך היום גם התקיים טקס הסרת הלוט מעל פסל של תפוז שהוצב בביה"ס. פסל התפוז נצבע על ידי התלמידים ועוטר בסמלי הלאום – מגן דוד, מנורה ויונה עם עלה של זית.

לאחר הטקס צפו התלמידים בהצגה "סיפור אהבה ארץ ישראלי", הכורכת אירועים היסטוריים בסיפור אהבה אישי.

■ **להעניק** – מנהלת המחוז, אורנה שמחון, ערכה בשבוע שעבר סיור במוסדות חינוך במועצה המקומית עלבון. אל הביקור נלווה ראש המועצה, מטר ג'ריס. ביישוב פועלים בי"ס יסודי, המיישם את רפורמת אופק חדש, וחטיבת ביניים. בתום הביקור הודיעה מנהלת המחוז, כי החליטה להעניק לביה"ס היסודי ולחטיבת הביניים ביישוב שעות תגבור. כמו כן הבטיחה שמחון לבחון את הבקשה להקצות ליישוב תקציב שיועד להקמת מעבדות באשכול הפיס המקומי.

בעלבון מתגוררים כ-5,000 תושבים נוצרים ובדואים. במערכת החינוך ביישוב לומדים כ-1,300 תלמידים, בגילאי גן ועד י"ב. ■ **חינוך לקיימות** – כ-150 מפקחים ואנשי מינהל מהמחוז השתתפו בשבוע שעבר בשני ימי עיון בנושא "קיימות", שהתקיימו בכפר גלעדי. ימי העיון נפתחו בסיור בפארק הלאומי בציפורי. בהמשך התקיימה הרצאה של מנהלת המחוז, אורנה שמחון, בנושא "הגברת המודעות, האחריות והתרומה לשמירת הסביבה כערך מחוזי מוביל". כמו כן נערכו בימי העיון רב שיח וסדנאות בנושא "קיימות", שהנחה צוות ממינהל חברה ונוער, וסוירים לימודיים.

במחוז צפון הוסמכו עד כה כמוסדות חינוך "ירוקים" הפועלים לשמירת הסביבה – 24 גני ילדים ו-25 בתי"ס יסודיים, שהם למעלה משליש מכלל בתי"ס הירוקים בישראל. כמו כן הוסמכו במחוז כ"קמפוסים ירוקים" מכללת תל חי ומכללת אורט בראודה בכרמיאל.

מהמחוז נמסר, כי ב-80 בתי"ס על יסודיים בצפון פועלת מגמת מדעי הסביבה – לבגרות. ב-46 בתי"ס נוספים מופעלות יוזמות העוסקות בחינוך סביבתי. עוד נמסר, כי 11 בתי"ס במחוז, מתוך 16 בתי"ס בכל הארץ, משתתפים בתוכנית סביבתית בנושא "התנשמת כמדביר ביולוגי של מכרסמים", שפותחה באוניברסיטת תל אביב. כמו כן מתקיים במועצה האזורית מגידו פרויקט בשם "הצילו את הבז האדום". במסגרת הפרויקט מועברת בבתי"ס היסודיים עומרים והתקווה תוכנית לימודים חווייתית, המשלבת סיורים ותצפיות על הבזים האדומים המקננים בתחומי המועצה.

■ **הסעות** – עשרות נהגי הסעות במערכת החינוך בכרמיאל, השתתפו החודש ביום עיון שערכה מחלקת הביטחון והבטיחות בעירייה. יום העיון נערך בעקבות תאונה שהתרחשה בסוף החודש שעבר בעיר,

שבמהלכה נהרגה התלמידה, סתיו אטיאס, לאחר שירדה מההסעה. ביום העיון עודכנו הנהגים בפרטי האירוע, ובהמלצות ועדת הבדיקה שהקימה העירייה בעקבותיו. כמו כן פורטו נוהלי הבטיחות המחייבים בהסעות. ועדת הבדיקה נתקלה במספר ליקויי בטיחות בקרבת בתי"ס והגנים בכרמיאל. בין הליקויים שנמצאו; עומס תנועה בקרבת בתי"ס בשעות הבוקר, שנגרם על ידי ההסעות וכלי הרכב של הורים מסיעים, הסעות המתבצעות ללא ליווי של מבוגר, ונהגים שאינם מכירים את תחנות ההורדה או אינם מקפידים להוריד בהן תלמידים. הוועדה המליצה, בין היתר, כי העירייה תציב בכניסות לבתי"ס פקחים בשעות הבוקר ובסיום ימי הלימודים, על מנת להסדיר את התנועה אליהם ולהבטיח את שלום התלמידים. כמו כן המליצה הוועדה על צירוף מלווים להסעות.

מחוז מרכז

■ **פרס החינוך** – הנהלת המחוז פרסמה את רשימת מוסדות החינוך הזוכים בפרס החינוך המחוזי לשנת תש"ס. מוסדות החינוך הם; ביה"ס העל יסודי לחינוך מיוחד יובלים ברמלה, ביה"ס היסודי אלזהרא בכפר קאסם, חטיבות הביניים בגין בנס ציונה, ביה"ס העל יסודי אחד העם בפתח תקווה, המרכז הטכנולוגי הדתי – על יסודי בנתניה, ביה"ס היסודי ממלכתי א' בהוד השרון, ביה"ס היסודי ידלין בראשון לציון, ביה"ס היסודי לב-רן בצורן, ביה"ס היסודי ממלכתי-דתי רבין בנתניה, ביה"ס היסודי צורים בראש העין, גן צפורנית בנס ציונה, גן שקד בעין ורד, גן פעמון באלפי מנשה, אשכול הגנים אלעומריה בכפר קאסם, גן תמר במושב חמד והחטיבה הצעירה לחינוך מיוחד רננים ברחובות.

בתי"ס יובלים, אחד העם, ממלכתי א' וגן צפורנית נבחרו כמועמדי המחוז לפרס החינוך הארצי.

פרסי החינוך יוענקו בכנס מחוזי לסיום שנת הלימודים, שיתקיים במכון וינגייט במהלך חודש יוני.

מחוז תל אביב

■ **יצטרפו** – 96 בתי"ס מהמחוז יצטרפו בשנת הלימודים הבאה, תש"ע, לרפורמת אופק חדש; 78 בתי"ס יסודיים, 16 חטיבות ביניים, ושני בתי"ס לחינוך מיוחד. בסך הכל יישמו בתש"ע את הרפורמה 181 בתי"ס במחוז. מנהלי בתי"ס מהמחוז שיצטרפו בתש"ע

לרפורמה, השתתפו החודש בכנס עם שרת החינוך היוצאת, יולי תמיר, מנכ"לית משה"ח, שלומית עמיחי, וצוות מטה המשרד האחראי ליישום אופק חדש. במהלך הכנס, שהתקיים במוזיאון ארץ ישראל בתל אביב, פורטו בפני המנהלים עיקרי הרפורמה, ונתונים לגבי יישומה, שנאספו בבתי"ס שהצטרפו לאופק חדש במהלך השנה וחצי האחרונות.

מחוז דרום

■ **ביקרו** – מנהלת מחוז דרום, עמירה חיים, וצוות הנהלת המחוז, ביקרו בשבוע שעבר במוסדות חינוך באופקים. הביקור נערך בביה"ס הממלכתי-דתי אביר יעקב ובביה"ס הממלכתי בן גוריון, המיישמים את רפורמת אופק חדש, ובתיכון עמל 1. בבתי"ס היסודיים נפגשה מנהלת המחוז עם המנהלות, שהציגו בפניה את תוכניות העבודה הבית ספריות הנגזרות מהרפורמה. בנוסף, צפתה מנהלת המחוז במספר שיעורים פרטניים בבתי"ס, ושוחחה עם המורות על התמורות שחלו אצל התלמידים בעקבות הוספת השעות הפרטניות. בתיכון עמל 1 הציגה המנהלת, אדית

חיים הודיעה, כי המחוז פועל כדי לצרף את אופקים לפרויקט ה"כיתה החכמה", ובקרוב יועבר לרשות המקומית תקציב לתחילת יישומו.

אבן אריה, את העשייה במגמות המדעים והאומנויות. בביה"ס גם נפגשה חיים עם תלמידים הלומדים פיזיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד לבגרות. כמו כן נפגשה מנהלת המחוז עם תלמידי מגמת האומנות, שהציגו בפניה את עבודותיהם בנושא "חזון הנגב", המוצגות בימים אלה בתערוכה באוניברסיטת בן גוריון.

הביקור נחתם בישיבת עבודה עם ראש הוועדה הקרואה בעיריית אופקים, צביקה גרינוולד, ועם מנהל מחלקת החינוך, אבי ביתן. מנהלת המחוז ציינה, כי על אף חילופי ההנהגה ביישוב, שומרת מערכת החינוך המקומית על יציבות. חיים הודיעה, כי המחוז פועל כדי לצרף את אופקים לפרויקט ה"כיתה החכמה", ובקרוב יועבר לרשות המקומית תקציב לתחילת יישומו.